

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิจารณ์ภาพวาดเป็นกลุ่มกับการเปลี่ยนแปลงของ อักมโนทัศน์ และการเปลี่ยนแปลงในการปรับตัวด้านสังคม ของนักเรียนวัยรุ่นที่เข้ากับเพื่อนไม่ได้มีเนื้อหาสรุปได้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการวิจัย

- 1.1 เพื่อศึกษาผลของการวิจารณ์ภาพวาดเป็นกลุ่มต่ออักมโนทัศน์ของนักเรียน
- 1.2 เพื่อศึกษาผลของการวิจารณ์ภาพวาดเป็นกลุ่มต่อการปรับตัวทางด้านสังคมของนักเรียน
- 1.3 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการวิจารณ์ภาพวาดเป็นกลุ่ม เพื่อจะนำไปใช้ในงานแนะแนวในโรงเรียน

2. สมมติฐานของการวิจัย

- 2.1 อักมโนทัศน์ของนักเรียนหลังทดสอบหลังการวิจารณ์ภาพวาดเป็นกลุ่ม จะดีขึ้นกว่าอักมโนทัศน์ของนักเรียนในครั้งทดสอบก่อนการวิจารณ์ภาพวาดเป็นกลุ่ม
- 2.2 การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนในครั้งทดสอบหลังการวิจารณ์ภาพวาดเป็นกลุ่มจะดีขึ้นกว่าการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนในครั้งทดสอบก่อนการวิจารณ์ภาพวาดเป็นกลุ่ม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

- 3.1 กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กนักเรียนเพศชายที่เข้ากับเพื่อนไม่ได้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2521 โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน

แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ

3.2.1 แบบทดสอบสังคมมิติ (Sociometric Test)

3.2.2 แบบวัดอัตัมโนทัศน์ ฉบับวัดคนตามอักษภาพ (Actual Self)

3.2.3 แบบสำรวจเพื่อประมาณค่าการปรับตัวทางสังคม

3.3 การปฏิบัติการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 20 คนที่คัดมาจากแบบทดสอบสังคมมิติ ทอบแบบวัดอัตัมโนทัศน์ และแบบสำรวจเพื่อ ประมาณค่าการปรับตัวทางสังคม หลังจากนั้นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มทดลองจะได้รับการเข้ากลุ่ม การวิจารณ์ภาพวาดเป็นกลุ่ม จำนวน 12 ครั้ง (Sessions) ครั้งละ ประมาณ 50 นาที เข้ากลุ่มสัปดาห์ละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ เมื่อเสร็จสิ้น จำนวนครั้งของการทดลองตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 20 คน ทอบแบบวัดอัตัมโนทัศน์ และแบบสำรวจเพื่อประมาณค่าการปรับตัวทางสังคมอีกครั้งหนึ่ง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 คำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนจากแบบวัดอัตัมโนทัศน์และแบบสำรวจเพื่อประมาณค่าการปรับตัวทางสังคมของกลุ่มทดลองแต่ละกลุ่ม ทั้งครั้งทดสอบก่อน และครั้งทดสอบหลังการได้รับการทดลอง

3.4.2 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนน ระหว่างคะแนน ครั้งทดสอบก่อน กับคะแนนครั้งทดสอบหลังการได้รับการทดลอง จากแบบวัดอัตัมโนทัศน์ และแบบสำรวจเพื่อประมาณค่าทางสังคม ของกลุ่มทดลองในแต่ละกลุ่ม ด้วยการทดสอบค่าที (t-Test) โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ .05

4. ผลการวิจัย พบว่าอัตัมโนทัศน์และการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนใน กลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่ม ในครั้งทดสอบก่อน และครั้งทดสอบหลังการวิจารณ์ภาพวาดเป็น กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำไปใช้ แม้ผลการวิจัยจะไม่สนับสนุนสมมติฐาน

การวิจัย แต่ผู้วิจัยก็มีความเห็นว่า การวิจารณ์ภาพวาดเป็นกลุ่ม สามารถนำไปใช้ใน งานแนะแนวได้ อย่างน้อยก็ให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการปรับตัว ปัญหาทางด้านอารมณ์ หรือปัญหาทางด้านบุคลิกภาพบางอย่าง เช่น มีความกังวลใจ ไม่เชื่อมั่นในตนเอง เห็น ไม่กล้าแสดงออก ได้มีโอกาสเข้ากลุ่มเพื่อรับรู้ว่า ผู้อื่นก็มีปัญหาเหมือนกัน ได้มีโอกาส ระบายความรู้สึกนึกคิดทางอารมณ์ได้มีโอกาสพูด รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น หรือมี โอกาสในการใช้ช่วงเวลาสักช่วงหนึ่งพักผ่อน ผ่อนคลายอารมณ์ เรียนรู้และมีประสบการณ์ ในการปะทะสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นการสนองจุดมุ่งหมายทั้งในเชิงการบำบัดรักษา และ เสริมสร้างพัฒนาการ อีกทั้งการวิจารณ์ภาพวาดเป็นกลุ่ม เป็นวิธีการที่ไม่ซับซ้อน ง่าย ต่อการกระทำ ง่ายต่อการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายถูกเมื่อเปรียบเทียบกับทำให้ คำปรึกษาหารือเป็นกลุ่ม ซึ่งการเตรียมตัว และวิธีการทำจะยุ่งยากมีแบบตายตัว ไม่ ยืดหยุ่น และซับซ้อนกว่า

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยต่อ

2.1 ผู้ที่จะวิจัยศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป ควรจะได้ปรับปรุงเนื้อหา เกี่ยวกับการวิจารณ์ภาพวาดเป็นกลุ่มให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ในเรื่องเกี่ยวกับชนิดหรือประเภท ของการวาดภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้สมาชิกกลุ่มได้วาดภาพตามตาราง ที่ผู้วิจัยกำหนด ใน Projective Group ผู้นำกลุ่มจะให้สมาชิกวาดภาพประเภทวาด อิสระในทุกครั้งของการเข้ากลุ่ม แต่ในการวิจารณ์ภาพวาดเป็นกลุ่ม ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าการให้วาดภาพอิสระอย่างเดียวน่าจะทำให้สมาชิกเบื่อหน่าย จึงกำหนดลงในตารางให้ สมาชิกวาดภาพประเภทที่ผู้วิจัยกำหนด เช่น วาดภาพต้นไม้ ภาพคน เป็นต้น (ดูในตาราง เกี่ยวกับประเภทของการวาดภาพ) เมื่อนำไปปฏิบัติผู้วิจัยก็พบว่า การกำหนดภาพวาด เหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาในขั้นการวิจารณ์ คือ ผู้วิจัยสังเกตพบว่า สมาชิกไม่สะดวก มีความ ยุ่งยาก ไม่ทราบว่าจะเริ่มต้นอย่างไร ตรงไหน และเกิดความเบื่อหน่ายในการวิจารณ์ มากกว่าการให้วาดภาพอิสระ ทั้งนี้ในการวิจัยครั้งต่อไป ก็น่าจะทดลองใช้การวาดภาพ ประเภทอิสระแต่เพียงอย่างเดียว

2.2 ในการวิจัยที่ผ่านมา ผู้วิจัยสังเกตพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกลุ่ม

กับสมาชิกในกลุ่มยังไม่เป็นกันเองเท่าที่ควร สมาชิกกลุ่มซึ่งเป็นนักเรียนยังมีความรู้สึกว่าเป็นนักเรียน เป็นอาจารย์ การแสดงความคิดเห็น วิจารณ์ ในบางครั้งจึงแฝงไว้ด้วยความเกรงใจ ไม่เป็นตัวของตัวเองเท่าที่ควร การวิจารณ์ การแสดงความคิดเห็นของกลุ่ม มีลักษณะเหมือนกับการรายงาน หรือถูกโดยตรงต่อผู้นำกลุ่มคนเดียว ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผู้วิจัยเชื่อว่าน่าจะมีผลขัดขวางความก้าวหน้า มีผลต่อประโยชน์ที่สมาชิกจะได้จากกลุ่มมากทีเดียว ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้นำกลุ่มต้องคำนึงถึงภาวะดังกล่าวหาวิธีการ เช่น อธิบาย หรือชี้แจงให้สมาชิกทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องที่แท้จริง

2.3 ควรจะทำการสอบวัด เพื่อวัดการเปลี่ยนแปลง หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองแล้วเป็นระยะเวลา 1 เดือน 3 เดือน และระยะ 6 เดือน

2.4 ควรวัดหรือหาวิธีการวัดการเปลี่ยนแปลง หรือผลของการวิจารณ์ ภาพวาดเป็นกลุ่มในแง่พฤติกรรมภายนอก เช่น การแสดงออกทางคำพูด ทักษะการเข้าสังคมด้วย อาจทำได้โดยการสังเกตพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป เป็นต้น

2.5 ควรวัดการเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น ทักษะติดต่อคนอื่น ๆ ผลการเรียนรู้ บุคคลิกภาพ เป็นต้น

2.6 ควรทำการทดลองกับนักเรียนวัยรุ่น ที่อยู่ชั้นสูงขึ้นไป เช่น มัธยมศึกษาปีที่ 2, 3, 4 หรือ 5

2.7 ควรทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง หรือกับกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศหญิง และเพศชายร่วมกัน หรือกับวัยรุ่นที่ต่างระดับชั้น ต่างเพศกันแต่ควรมีปัญหาประเภทเดียวกัน

2.8 ควรทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่มีปัญหาทางการปรับตัวอย่างอื่น เช่น นักเรียนที่เรียนอ่อน นักเรียนที่ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนที่ก้าวร้าว นักเรียนที่ไม่มีความรับผิดชอบ นักเรียนที่เก็บตัว เป็นต้น

2.9 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่ใช้กลุ่มควบคุมไว้สำหรับเปรียบเทียบ ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมีกลุ่มควบคุมด้วยเพื่อผลจะได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.10 หากในการวิจัยครั้งต่อไป จะใช้เครื่องมือคือ แบบวัดอย่างเดียวกับ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การทดสอบความแตกต่างของคะแนน ควรใช้ค่าสถิติชนิดอื่น เช่น สถิติ Non-Parametric เพราะแบบวัดที่ใช้เกี่ยวข้องกับคะแนนที่เป็นตัวเลขมาก เป็นเลขหลักร้อย แต่จำนวนสมาชิกของกลุ่มมีแค่ 10 คน ดังนั้น ความแตกต่างของคะแนนที่เกิดขึ้น อาจจะไม่มีโอกาสที่จะมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำให้การแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลผิดพลาดได้

2.11 ในการทำวิจัยครั้งนี้ เวลาที่ใช้ในการเข้ากลุ่มแต่ละครั้งของกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มใช้เวลาประมาณ 50 นาที ซึ่งเวลาเพียงเท่านี้อาจจะน้อยไป ไม่เพียงพอที่จะอำนวยความสะดวกประหะสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกมีประสิทธิภาพ และดำเนินไปอย่างติดต่อกันและลึกซึ้งได้ อาจเป็นตัวกำหนดให้การสื่อสารระหว่างสมาชิกไม่สมบูรณ์ และในที่สุดอาจเป็นตัวแปรอย่างหนึ่งที่ทำให้ การวิจารณ์ภาพวาดเป็นกลุ่ม ไม่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวสมาชิกได้ ถึงผลการวิจัยที่กล่าวมา ดังนั้น ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรจะเพิ่มเวลาสำหรับการเข้ากลุ่มให้มากขึ้น อาจเป็น $1\frac{1}{2}$ ชั่วโมง หรือ 2 ชั่วโมง ในแต่ละครั้ง

2.12 ดังได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นแล้วว่า ตัวแปรอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความเข้มของการสื่อสารกันของสมาชิกคือ การขาดความสามารถหรือทักษะของผู้นำกลุ่มในการที่จะชี้กำหนด (Identify) เอาส่วนสำคัญของเนื้อหาตอนใดตอนหนึ่งขึ้นมาได้อย่างถูกต้อง และกระตุ้นให้สมาชิกได้วิจารณ์ให้ลึกซึ้งลงไปในส่วนสำคัญนั้น ๆ เพื่อทำให้การสื่อสารกันของสมาชิกสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่ม ควรจะได้รับการฝึกในความสามารถและทักษะอย่าง เข้มข้นดังกล่าวมาก่อน